

uklart med den virkning, at der er sket frifindelse for en del af tiltalen.

I *sagen om Proms kemiske fabrik* (ØLD 2.6.82) måtte anklageren under domsforhandlingen i landsretten således frafalde et væsentligt tiltalepunkt, og bevisførelsen havde i det hele taget et mindre overbevisende forløb. I *den 2. sag om lossepladsen i Hedehusene* frifandt byretten (Tåstrup rets dom 23.2.82) for en væsentlig del af tiltalen under henvisning til, at kommunens påbud var uklart udformet.

Men oftest vil et uklart grundlag vel føre til, at der overhovedet ikke rejses tiltale fra anklagemyndighedens side.

3.5. Svagheder i miljømyndighedernes behandling af sagen

I selve præmisserne finder man i enkelte tilfælde henvisninger til fejl fra miljømyndighedernes side. I *sagen om Superfos* (VLD 18.4.79) lægger retten således vægt på, at de begåede overtrædelser ikke foranledigede indgriben fra de lokale myndigheder, uanset at disse var bekendt med dem. I *den første sag om lossepladsen i Hedehusene* (Tåstrup rets dom 11.4.80) lagde retten vægt på, at tiltalte havde drevet virksomheden i en år-række, uden at myndighederne havde reageret særlig konsekvent på tiltaltes forskellige undladelser. I den beskrivende del af dommen fremgår, at kommunen selv fortsatte med at benytte tiltaltes losseplads, efter at forbuddet mod dennes drift var nedlagt; der havde været kommunikationssvigt mellem to forskellige afdelinger.

Derudover kan man i nogle tilfælde se af dommens beskrivende dele, at dommeren kan have fået det indtryk, at miljømyndighederne ikke selv har handlet med større fasthed.

I *sagen om Metropak* (Tåstrup ret 3.11.81) bringes således en udførlig datoliste over forløbet af de 2 år og 9 måneder, der gik mellem indledningen af sagens behandling hos kommunen til politianmeldelsen. På den baggrund kunne sagen næppe virke så alvorlig, selv om det påbudte anlæg endnu ikke var installeret, da sagen blev pådømt godt 8 måneder efter politianmeldelsen.

I *sagen om IBKA* (ØLD 25.6.82) fremgår det af forklaringerne, at kommunerne på Lolland Falster først i august 1979 åbnede en

modtagestation for olie- og kemikalieaffald (reglerne trådte i kraft 1.4.76). Tiltaltes virksomhed fungerede i den periode, overtrædelserne stod på, som en årt modtagestation for området.

3.6. Gentagelse

Gentagelse er utvivlsomt en skærpende omstændighed. I *sagen om Senplacro* (Hørsholm ret 16.11.79) var virksomheden 1½ år tidligere idømt en bøde på 5.000 kr. for tilsvarende overtrædelser. I *den anden sag om lossepladsen i Hedehusene* foreligger også gentagelse.

4. Supplerende bemærkninger fra anklagerne

For at få et bidrag til at forstå, hvorfor sagerne er faldet så meget anderledes ud end ønsket af miljømyndighederne og anklagemyndigheden, er der stillet en række spørgsmål til anklagerne i de sager, der indgår i materialet. Det har dels været konkrete spørgsmål til forståelsen af forløbet af den konkrete sag, dels spørgsmål sigtende til at få eventuelle refleksioner over sagen frem. Samtalerne er gennemført pr. telefon. I langt de fleste tilfælde huskede anklageren sagen særdeles godt, og det var også tydeligt, at den have givet stof til eftertanke.

Oplysninger sigtende til selve dommen er brugt i afsnit 3. I dette afsnit vil der – med stort set samme disposition – blive redegjort for de refleksioner, som kom til udtryk hos anklagerne. Stoffet er alt for lille til nogen statistisk bearbejdelse. Ansvar for generaliseringer er derfor miljøministeriets.

4.1. Den økonomiske fordel

Anklagerne fremhævede, at det er meget væsentligt at belyse en eventuel fortjeneste ved overtrædelserne, og at dette moment er meget slagkraftigt over for domstolene. Anklagerne ser det som politiets opgave at få de nødvendige oplysninger frem.

Men anklagerne understregede også vanskelighederne på dette punkt. Man skal nødvendigvis have de fleste oplysninger fra tiltalte. Det vil ikke være muligt for politiet at gennemføre en selvstændig revision af virksomheden. Erfaringer fra sager om økonomisk kriminalitet viser, at omkostningerne hurtigt kan løbe op i mange hundrede tusinde kroner, og det kan sagerne ikke bære.